

Biuletyn Metodyczny Nr 12/2019

BIULETYN PATRIOTYCZNY

*-scenariusze i propozycje zabaw
patriotycznych do realizacji
w edukacji przedszkolnej*

Redakcja: Dorota Lauer Tomecka

Redakcja techniczna: Magdalena Stefaniak

Druk: Powiatowy Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli i Doradztwa Metodycznego w Pabianicach ul. Kazimierza 8, 95-200 Pabianice

Nakład: 50 egzemplarzy

Pabianice, 2019

Spis treści

WSTĘP – D.Lauer Tomecka	4
PODSTAWA PROGRAMOWA.....	5
ZASADY DOBRZYCH ZAJĘĆ - D.Lauer Tomecka.....	6
PARTIOTYCZNE ABC...-scenariusze i propozycje zabaw patriotycznych do realizacji w edukacji przedszkolnej.....	8
Temat: Spotkanie z Bazyliżkiem - D.Lauer Tomecka.....	9
Temat: Wanda, która Niemca nie chciała - D.Lauer Tomecka.	15
Temat: Krakowskie zaczarowane gołębie - D.Lauer Tomecka.....	20
Temat: Hejnał mariacki - D.Lauer Tomecka.....	24
Temat: Śladami Szewczyka Dratewki - J.Głos- Podgrodzka.....	28
Temat: Skąd się wzięła sól w Wieliczce? – J.Głos- Podgrodzka.....	31
Inspiracje patriotyczne - D.Lauer Tomecka	34

WSTĘP

„Naród, który traci pamięć przestaje być Narodem – staje się jedynie zbiorem ludzi, czasowo zajmujących dane terytorium.”

Józef Piłsudski

*„Takie będą Rzeczpospolite,
jakie ich młodzieży chowanie.”*

Naród, który zna swe korzenie, posiada tożsamość i rozumie ideę współdziałania i współpracy to jedyny klucz do sukcesu dla każdego państwa. Ważne więc, by dzieci od najmłodszych lat doświadczały patriotyzmu przygotowując się w konsekwencji do bycia dobrym obywatelem. Rola nauczyciela jest w tym kontekście jedną z najważniejszych i nieocenionych. To właśnie dzięki zaangażowaniu wychowawców, ich wiedzy merytorycznej oraz doświadczeniom powstaje proces edukacji. Ważne, by był on przemyślany, spójny oraz zakładał poznanie najistotniejszych treści. Istotne jest więc, by znalazły się w nim nie tylko zagadnienia matematyczne, humanistyczne czy przyrodnicze, ale także by obfitował w treści kształtujące postawy, budujące tożsamość oraz kreujące obywatela z zasobem wartości, takich jak: szacunek do drugiego człowieka, przyjaźń, praca, sprawiedliwość, wolność, pokój oraz patriotyzm.

Wszystkim wiadomo, że człowiek większość swych nawyków, postaw uczy się w wieku dziecięcym. Dlatego też proces kształtowania osobowości, która ma kochać i rozumieć swój kraj, musi rozpocząć się już w trakcie wychowania przedszkolnego. Poprzez zabawę należy uczyć maluchy wartości, historii, czy nawet praw i obowiązków konstytucyjnych. Trzeba poznać zasady demokracji i nauczyć się z niej korzystać. Oczywiście te wszystkie treści dostosować należy do możliwości rozwojowych dzieci.

Rok 2019 ogłoszony jest rokiem 100 lecia odzyskania przez Polskę niepodległości. Jest to idealny moment, by dokonać refleksji nad tym w jaki atrakcyjny sposób można realizować treści patriotyczne w przedszkolu. Poniżej przedstawiam pomysły, które wykorzystać można podczas realizacji tematów globalnych z zakresu patriotycznego.

Dorota Lauer Tomecka

PODSTAWA PROGRAMOWA

Wszelkie przygotowania do konstruowania zajęć o charakterze patriotycznym należy rozpocząć od analizy podstawy programowej wychowania przedszkolnego, w której wyszukać można punkty dotyczące właśnie tej sfery.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej:

III.2. odczuwa i wyjaśnia swoją przynależność do rodziny, narodu, (...);

IV.10. wymienia nazwę swojego kraju i jego stolicy, rozpoznaje symbole narodowe (godło, flaga, hymn), nazywa wybrane symbole związane z regionami Polski ukryte w podaniach, przysłowia, legendach, bajkach, np. o smoku wawelskim, orientuje się, że Polska jest jednym z krajów Unii Europejskiej; (Warszawa, dnia 24 lutego 2017 r. Poz. 356)

ZASADY DOBRYCH ZAJĘĆ

Konstruując całe cykle tematyczne lub poszczególne zajęcia należy brać pod uwagę kilka zasad, które przyczynią się do dobrego i sprawnego wykorzystania czasu edukacyjnego. Pamiętać należy więc o:

Działają wszyscy

Nauczyciel musi pamiętać o tym, żeby każde dziecko miało możliwość uczestniczyć w zajęciach, aby każdy miał szansę zaprezentowania siebie. Zaangażowanie każdego to stworzenie możliwości na odkrywanie własnej wartości, budowania poczucia wiary we własne siły. Jednocześnie wychowawca ma szansę sprawdzić realizację celów operacyjnych.

Przemienność

Bardzo ważna zasada wynikająca z rozwoju psychofizycznego dziecka. Uwaga w tym okresie jest rozproszona i raczej krótkotrwała. Dlatego nawet świetny pomysł może nie wyjść jeśli będzie jednostajnie realizowany. Konieczne jest by podczas zajęć wystąpiło kilka metod pracy, a do tego, by zastosować przemienność form statycznych i dynamicznych. Prościej mówiąc, podczas zajęć mają się przeplatać zadania i zabawy w pozycji siedzącej z ruchem. Zapewni to większą "wchłanianiałość" wiadomości, dyscyplinę, a także zaangażowanie i ciekawość dzieci.

Zgodność metody z treścią

Do dyspozycji mamy ogrom metod pracy. Nie należy ograniczać się do paru podstawowych, a przy tym także właściwie je dobierać. Forma i metoda muszą współgrać z treścią. Należy zastanawiać się, która metoda będzie najbardziej skuteczna przy danym zagadnieniu, ale także przemyśleć, które formy są atrakcyjne i lubiane przez dzieci.

Logiczny ciąg

Każde zajęcia musi tworzyć logiczną całość, aby dzieci mogły je lepiej przeżyć i zrozumieć. Poszczególne elementy uzupełniają się, wynikają jedne z drugich i w sumie razem tworzą jedność. Szukając metod dynamicznych często stosuje się „jakaśkolwiek” zabawę, która w żaden sposób nie wynika z całości. Przez takie postępowanie dzieci „wypadają” z fabuły. Tworzenie zajęć spójnych jest zdecydowanie zabiegiem uatrakcyjniającym proces edukacji.

Odpowiednie tempo

Każde zajęcia edukacyjne koniecznie musi mieć swoje tempo. Co to znaczy? Nic nie może trwać za krótko, ani za długo. Tempo narzuca nauczyciel i powinno być ono tak duże, aby dzieci się nie znudziły, ale i na tyle spokojne, aby zrozumiały wszystko co dzieje się podczas zajęć. Nastrój zajęć powinien więc narastać, aż do punktu kulminacyjnego.

Coś nowego/ zaskakującego

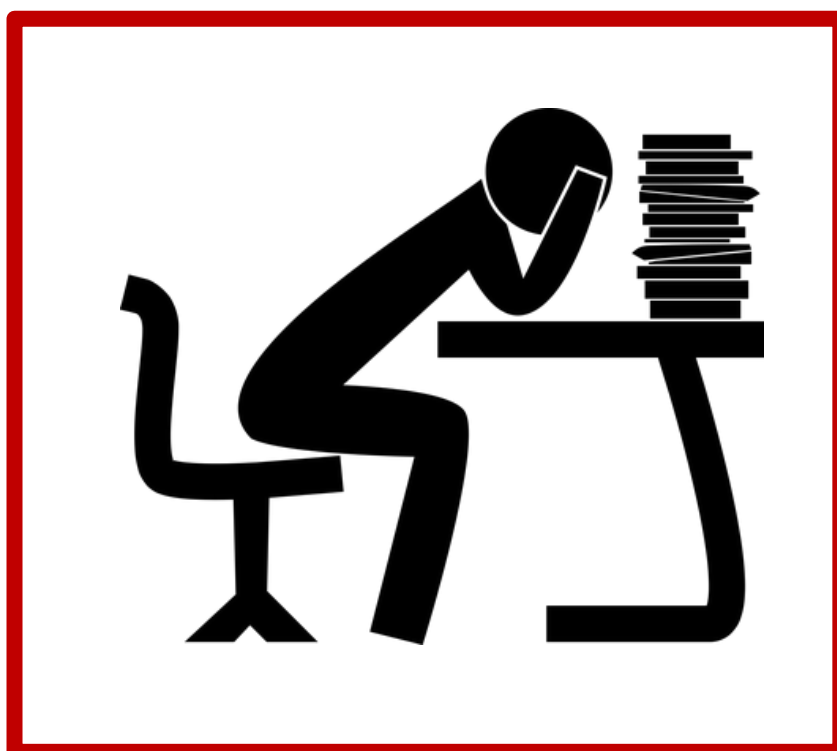
Każdy człowiek lubi dostawać coś nowego. Podobnie można rozumieć tę zasadę. Wprowadzanie w każde zajęcie nowych zabaw, nowych wiadomości, nowych metod pracy powoduje podsyćanie ciekawości poznawczej. Dzieci nie będą mogły się doczekać zajęć, ponieważ spodziewać się będą czegoś nieznanego.

Celowość

Tej zasady nie trzeba tłumaczyć. Każdy nauczyciel zdaje sobie sprawę, że jego głównym zadaniem jest realizacja założonych celów. Każde działanie podejmowane z dziećmi powinno mieć jasno sprecyzowane cele. Wszystkie podejmowane podczas zajęć aktywności winny być odpowiedzią na realizację założonego kierunku.

Odpowiedni poziom trudności

Nauczyciel jest bystrym obserwatorem i opracowując zajęcia musi określić czy proponowane zadania są dostosowane do możliwości rozwojowych dzieci. Czasami może się zdarzyć, że zbyt wysokie oczekiwania nauczyciela spowodują porażkę dziecka, a ta prowadzić może do zniechęcenia i coraz słabszej motywacji. Oczywiście konstruując scenariusze nie można przesadzić i w drugą stronę, gdyż zbyt proste ćwiczenia, zadania także nie będą motywowały do działania.

PARTIOTYCZNE ABC...- scenariusze i propozycje zabaw patriotycznych do realizacji w edukacji przedszkolnej

Opracowała: *DOROTA LAUER - TOMECKA*
JOANNA GŁOS - PODGRODZKA

SCENARIUSZ ZAJĘĆ PRZEDSZKOLNYCH

Temat: Spotkanie z Bazyliuszkiem

Autor: Dorota Lauer - Tomecka

Grupa wiekowa: 5-latki

Cele ogólne:

- Budowanie wiadomości na temat Polski poprzez poznanie najbardziej znanych polskich legend.
- Rozwijanie myślenia przyczynowo skutkowego na podstawie legendy o Bazyliuszku - nieprzestrzegania zakazów ustalonych z dorosłymi.
- Wdrażanie do umiejętnego naśladowania oraz samodzielnej interpretacji wyrażania emocji poprzez ruch, mimikę i gesty.
- Wdrażanie do logicznego myślenia poprzez prowadzenie prostych doświadczeń i obserwacji.
- Wzbogacanie doświadczeń plastycznych poprzez wykonywanie prac plastycznych różnorodnymi technikami.

Cele szczegółowe:

- Dziecko wybiera spośród innych, ilustrację na której znajduje się Bazyliuszek.
- Dziecko szepem podaje nazwę stolicy Polski.
- Dziecko wybiera odpowiednie środki by przedstawić ruchem, gestem, mimiką twarzy wskazane emocje.
- Dziecko wykonuje techniką mieszaną lustro przedstawiające oko Bazyliuszka według instrukcji nauczyciela.

Formy pracy:

Indywidualna jednolita, zbiorowa

Metody pracy:

Słowna: legenda, instrukcje,

Czynna: zadań stawianych dziecku, zajęć praktycznych,

Oglądowa: ilustracje, pokaz multimedialny

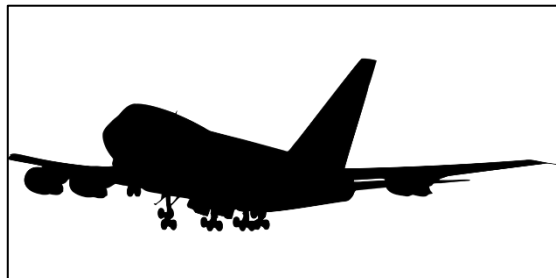
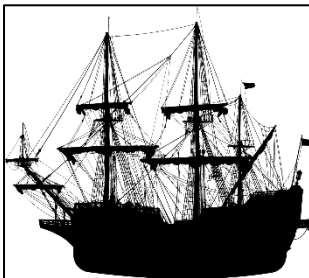
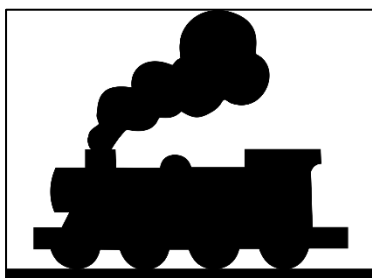
Środki dydaktyczne:

Ilustracje przedstawiające Rynek Starego Miasta w Warszawie i nowoczesne osiedle w centrum Warszawy w formie prezentacji multimedialnej, obrazki do legendy, „Legenda o Bazyliuszku”, płyta CD z muzyką, folia aluminiowa, farby, pędzle, woda, magnetofon, lusterka, latarka, napisy globalne- nazwy miast, rozkład jazdy pociągów, mapa, linka, szablony luster, szablony oczu, ilustracje środków transportu..

Przebieg zajęć:

1. Powitanie uczestników zajęć.
2. Wprowadzenie. Dziś wyruszamy na wycieczkę do stolicy naszego kraju...

3. RODZAJE POJAZDÓW- zabawa ruchowa z wykorzystaniem muzyki oraz ilustracji pojazdów. Dzieci poruszają się zgodnie z muzyką, na przerwie nauczyciel pokazuje pojazd – a zadaniem dzieci jest naśladować sposób jego poruszania. Analizujemy czy wskazany pojazd jest w stanie nas dowieźć do wyznaczonego celu (zbyt dużo czasu zajmie nam podróż: hulajnogą, rikszą, deskorolką; nie możliwa podróż: rakietą, statek; wybieramy: samochód, autobus, auto, pociąg).

Klamra tematyczna- dziś do Warszawy udajemy się jednak ... pociągiem.

4. JAK NAZYWA SIĘ STOLICA POLSKI- indywidualne sprawdzenie dzieci. Nauczyciel tłumaczy, że każde dziecko chcące wyjechać do stolicy musi podejść do okienka na stacji kolejowej i kupić odpowiedni bilet podając poprawną nazwę. Prosi więc, by dzieci ustawiły się w kolejce do kasy biletowej i szeptem zakupiły bilet (Poproszę bilet do.... Warszawy).

5. KTÓRY PERON- zabawa dydaktyczna - odczytywanie napisów globalnych – wyszukiwanie wśród nich napisu Warszawa. W Sali przy pomocy krzesel improwizujemy perony- każdy z nich zaznaczamy oraz przyklejamy nazwy polskich miast.

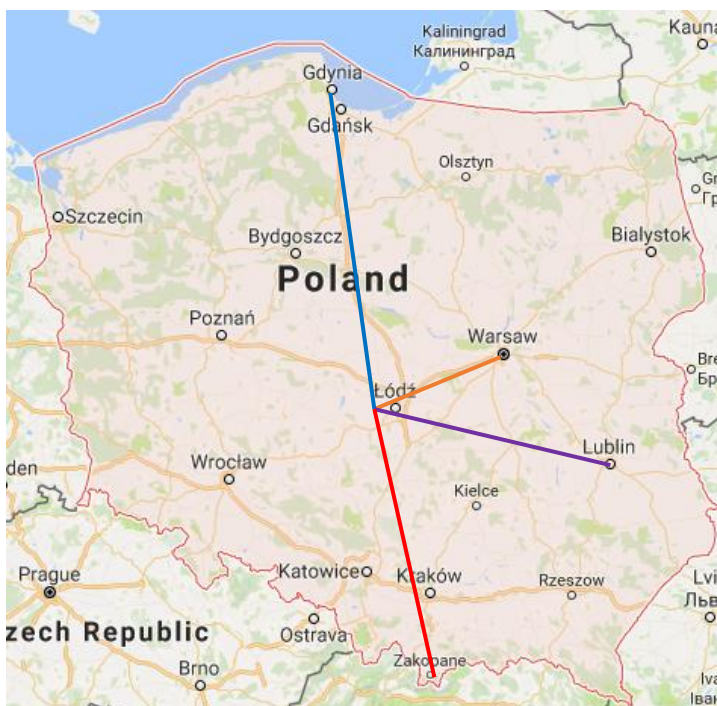
PERON I
GDYNIA

PERON III
ZAKOPANE

PERON II
LUBLIN

PERON IV
WARSZAWA

6. GDZIE NAJDALEJ- zabawa matematyczna z wykorzystaniem mapy oraz linki- wprowadzenie pojęć dotyczących miar. Mierzenie odległości od Pabianic do poszczególnych miast. Nauczyciel ma przygotowane szerokie wstążki w różnych kolorach. Oznaczamy każdą trasę innym kolorem- przycinamy odpowiednio przymierzając na mapie. W kole na dywanie porównujemy odległości i oceniamy, która droga jest najdłuższa.

7. JEDZIEMY POCIĄGIEM – zabawa ruchowa prowadzona metodą dramową. Dzieci wsiadają do pociągu, który prowadzi nauczyciel i przemieszczają się do podziemi przedszkola. Co jakiś czas dzieci wykonują zadanie o którym opowiada prowadzący, np.

- Konduktor sprawdza nam bilety- nie możemy znaleźć w kieszeni- pokaż strach
 - Przepiękne krajobrazy dookoła- zachwyty
 - Skończyliśmy czytać książkę- nie mamy co robić- nuda
 - Spotkaliśmy znajomego, który wsiadł w Skrzynkach- radość
 - Jemy kanapkę- spada nam na bagaż sąsiedniego pasażera- zawstydzenie
8. ZWIEDZANIE WARSZAWSKICH ULICZEK- opowiadanie nauczycieli poparte ilustracjami najlepiej w formie prezentacji multimedialnej. Pokaz nowej i starej Warszawy oraz najbardziej znanych budynków, np. stadion narodowy, Pałac Kultury, Sejm
9. LEGENDA O BAZYLISZKU - słuchanie legendy.
Rozmowa o zachowaniu dzieci z legendy, które nie przestrzegały nakazów dorosłych.
Wybór ilustracji pasującej do legendy.

Autor: Wanda Chotomska” Legenda o Bazyliśku”

Dawno, dawno temu w lochach średniowiecznej Warszawy żył straszny potwór Bazyliśzek. Był wielki, ogromny, miał skrzydła jak nietoperz, ogon jak krokodyl, łapy zakończone szponami i takie oczy, że na kogo tylko spojrzał, ten od razu zamieniał się w kamień.

– Bazyliszkowy wzrok... – mówili ludzie. Szeptem, ze strachem, żeby potwór nie usłyszał. Żeby żadne słowo nie doszło do lochu, w którym spędzał całe dni. Bo za dnia nigdy z podziemi nie wychodził.

– Śpi... – mówili ludzie i z niepokojem patrzyli na ratuszowy zegar. – Ach, żeby spał jak najdłużej! Żeby choć raz przespał noc! Żeby i nam pozwolił spać spokojnie!

Ale noce nie były spokojne. O północy, niemal jednocześnie z ostatnim uderzeniem zegara, ziemia zaczęła drżeć, kamienie przewalały się z łoskotem, a ludzie zaryglowani w domach szeptali jeden do drugiego:

– Obudził się... Idzie... Wyszedł z lochu... Żeby tylko ominął nasz dom.

I zatykali sobie uszy, żeby nie słyszeć łopotu skrzydeł i głosu Bazyliszka. Ale głos docierał wszędzie. Niski, złowrogi, przerywany chichotem i wyciem:

– Kamień na kamieniu, na kamieniu kamień,
wszystko co na drodze zmiążdżę, zgniotę, złamię.

Moje skrzydła ciężkie i grube pazury,
zerwę wszystkie dachy, porozbijam mury.

To, co było żywe, niech się martwe stanie.

Kamień na kamieniu, na kamieniu kamień.

A potem był już tylko świst, gwizd, łomot, spadających dachówek, trzask przewracanych straganów, waliły się płyty, ściany domów trzeszczały, z kominów leciały cegły, płonące żagwie rozniecały pożary. Ludzki dobytek zmieniał się w ruinę, a ludzie byli bezradni.

Próbowali różnych sposobów, żeby przebłagać Bazyliszka – składali mu okup, przed wejściem do lochu kładli jedzenie: tłuste kury, gęsi, barany. Nic nie pomagało. Niektórzy nawet mówili, że po tym jedzeniu Bazyliszek ma jeszcze większą siłę, jeszcze mocniej młóci powietrze wielkimi skrzydłami, jeszcze większe zniszczenie powoduje.

Odczyniali czary, szeptali zaklęcia, próbowali święconej wody – wszystko na nic. Ani przebłagać się nie dał, ani walczyć z nim nie było można.

Ba, znaleźli się śmiałkowie, którzy szli do lochów. Kilku z nich sam burmistrz wystął, obiecując sówitą nagrodę. Ubrojeni byli po zęby, ale żaden nie wrócił. A broń, z którą szli do lochów, znajdowano potem na progach ich domów – pogiętą, połamaną, do niczego niezdatną. Jakby Bazyliszek rzucił ją tam na znak, na przestrożę, na dowód swojej siły.

Lęk chwycił ludzi za gardło.

– Broń zniszczył, a ludzi zmienił w głązy... Do końca świata spod ziemi nie wyjdą. Stoją tam w kamienne posągi obrócenia...

– Na Bazyliszka nie ma sposobu – tłumaczyły matki synom, a siostry przestrzegały braci:

– Nikomu się nie uda!

Ale chłopakom myśl o Bazyliszku nie dawała spokoju. I tak się zdarzyło, że jeden z nich, bardzo jeszcze młody, bo zaledwie piętnastoletni Marek, powiedział któregoś dnia do swojej siostry Magdy:

– Bazyliszek ma takie oczy, że na kogo spojrzy, ten obraca się w kamień. Więc ja, gdybym tam szedł, to to bym wziął nie tylko miecz, ale i tarczę. Tarczą bym się zastonił, żeby mnie nie widział, i łubudu! na niego!

– Nie pleć głupstw! Na razie nie dorosteś jeszcze do miecza i tarczy, a jak dorośniesz, to mam nadzieję, że zmądrzejesz!- zgromiła go Magda.

I poszła spać, ani przez chwilkę nie przypuszczając, że brat jeszcze tej samej nocy zakradnie się do komnaty ojca, że weźmie stamtąd miech i tarczę, że cichaczem wymknie się z domu...

Spała tak mocno, że nie słyszała ani ratuszowego zegara wydzwaniającego północ, ani łopotu skrzydeł Bazyliszka.

A rano obudził ją płacz matki:

– Marka nie ma!

Wybiegła przed dom. Na progu leżał połamany miecz, strzaskana tarcza. I kamień. Płaski, ciemny kamień przeorany pazurami Bazyliszka, zgnieciony jego łapą. Jakby na dowód, że taki właśnie los spotkał tych, którzy próbowali z nim walczyć.

”Więc Marka nie ma już wśród żywych...?”

– Nie!- krzyknęła Magda – On żyje! Na pewno żyje!

Rzuciła się między ludzi. Z płaczem, z krzykiem, z błaganiem:

– Mój brat poszedł do Bazyliszka! Róbcie coś! Pomóżcie! Ratujcie!

Odwracali się od niej mówiąc:

– Dla tych, co idą do lochu, nie ma ratunku. Nikt nie da rady.

Zabiegała im drogę, chwyciła za ręce, próbowała przekonać.

– Ja wiem.. -mówiła- jeden człowiek nie da rady, ale jakby wszyscy poszli... Jakby całe miasto stanęło do walki...

Nie chcieli słuchać. Szli do swoich codziennych zajęć, rozkładali kramy na rynku, otwierali stragany. Szewc nawoływał do kupna butów:

– Buty, buty, buciczki miękkie jak rękawiczki!

Garncarki zachwalały garnki:

– Do garnków, do garnków, panowie, panie!

Garnuszki piękne! Garnuszki tanie!

Sprzedawca luster podsuwał lusterka:

– Lustro nie kłamie, panie, panowie.

Lustro doradzi! Lustro podpowie!

I nagle – Magda aż wstrzymała oddech, bo w jednym z tych luster zobaczyła coś dziwnego. Jakby odbicie swoich myśli. I usłyszała szept:

– Rycerze walczą mieczem, bo to jest ich męska rzecz, dla słabych rąk kobiecych za ciężki każdy miecz.

Nic mieczem nie zwojujesz, więc weź lusterko w dłoń

– lusterko dla kobiety to niezawodna broń!

Magda nie zastanawiała się ani przez chwilkę.

– Bazyliszek ma złe oczy. Na kogo spojrzy, ten obraca się w kamień.

Więc jeśli spojrzy na siebie...

Chwyciła lustro. Wbiegła do lochu. W mroku. W ciemności. W kamienny korytarz. Między kamienne posągi, które stały wzdłuż ścian. I nagle z daleka, jakby z głębi studni, usłyszała ryk Bazyliszka:

– Kto tu przyszedł, ten nie wróci, zaraz w kamień się obróci!

Przywarła do kamieni. Wstrzymała oddech. Zastłoniła się lustrem. Nogi jej dygotały, ręce trzęsły się jak w febrze.

„O Boże, żebym tylko nie upuściła lustra! Żeby tylko nie upadło!”

Zamknęła oczy. Zbliżał się. Szedł. Słyszała jego kroki. Głos:

– Gdzie masz tarczę? Gdzie masz miecz?

Widzę jakąś dziwną rzecz.

*Jakiś potwór patrzy na mnie, zaraz mu nauczkę dam,
zaraz go zaćmienie w kamień.*

Auuuuu! Kto to? – To ty sam!

Zamieniałeś ludzi w kamień, teraz sam się w skałę zamień!

– krzyknęła Magda i lustro wyleciało jej z rąk.

Rozbiło się na kawałki, na sto słonecznych promieni. W lochu zrobiło się jasno, posągi przemieniły się w ludzi. Wszyscy wołali: – Jesteśmy ocaleni! Dziewczyna nas uratowała! Bazyliśzek skamieniał, a myśmy ożyli!

Marek tulił ją w ramionach, a ona płakała. Wielkimi łzami z wielkiej radości, że wszystko się tak dobrze skończyło, i małutkimi łezkami z małego smuteczku, że lustro się stłukło. Było takie ładne! Ale nie martwcie się. W pięć minut później Marek kupił jej jeszcze ładniejsze. I od tego czasu lustra stały się ulubioną bronią warszawianek.

Aha, i jeszcze coś. Jeśli ktoś powie wam, że to nie dziewczyna poszła z lustrem do lochu Bazyliśzka, tylko chłopak – nie wierzcie! Lustro w rękach chłopaka??? Nie, nie, w takie bajki żadna dziewczyna nie uwierzy!

10. OKO BAZYLIŚZKA - zabawa ruchowa.

Dzieci poruszają się po sali przy muzyce. Na zapowiedź „oko Bazyliśzka” – szybko kładą się na dywanie, opierając czoło na dłoniach i zamykają oczy. W tym czasie nauczyciel zakrywa kocem jedno z dzieci.

11. LUSTRA- eksperyment z wykorzystaniem lusterek i latarki- przesyłanie pryzmatu światła. Każde dziecko otrzymuje lustro i próbuje przesłać światło w stronę Bazyliśzka (ilustracja).

Klamra tematyczna: Powrót do sali- malowanie wspomnień z wycieczki do Warszawy.

12. OKO BAZYLIŚZKA- malowanie farbami na folii aluminiowej.

13. Podsumowanie zajęć podziękowanie za udział, organizacja galerii prac.

SCENARIUSZ ZAJĘĆ PRZEDSZKOLNYCH

Temat: Wanda, która Niemca nie chciała.

Autor: Dorota Lauer - Tomecka

Grupa wiekowa: 5-latki

Cele ogólne:

- Budowanie wiadomości na temat Polski poprzez poznanie najbardziej znanych polskich legend.
- Zapoznanie z legendą o księżniczce Wandzie, która Niemca nie chciała.
- Rozwijanie motoryki dużej poprzez ćwiczenia z wykorzystaniem przyrządu niekonwencjonalnego- listu.
- Rozbudzanie wrażliwości estetycznej i zachęcanie do twórczej ekspresji.
- Usprawnianie procesów poznawczych: spostrzegawczość, pamięć.
- Rozwijanie percepcji wzrokowej i koordynacji wzrokowo – ruchowej.

Cele szczegółowe:

- Dziecko współdziała, bez kłótni, z zespołem rówieśniczym podczas wyścigów rzędów.
- Dziecko twórczo kończy portret Wandy przy wykorzystaniu kredek, mazaków i ołówka.
- Dziecko przechodzi po linii prawidłowo układając stopy jedna za drugą.
- Dziecko zdolne: odczytuje nazwy wybranych miast (Kraków, Sandomierz, Toruń).

Formy pracy:

Indywidualna jednolita, zbiorowa

Metody pracy:

Słowna: legenda, instrukcje,

Czynna: zadań stawianych dziecku, zajęć praktycznych,

Oglądowa: ilustracje

Środki dydaktyczne: napisy globalne: Gniezno, Kraków, Warszawa, kartki z kratownicą do kodowania, wzór kodu- korona, kolorowe listy- do podziału na grupy, skrzynia, ilustracje przedstawiające biżuterię i kosztowności, pachołki, mapa Polski, lina, fragment zdjęcia – portret kobiety dla każdego dziecka.

Przebieg zajęć:

1. Powitanie uczestników zajęć.
2. Wprowadzenie. Dziś wyruszamy do Krakowa- zobaczymy kogo tu spotkamy.

3. Nauczyciel informuje dzieci, że Kraków był kiedyś stolicą Polski (przypomnienie nazw stolic: Gniezno, Kraków, Warszawa). Z Krakowa pochodzi wiele legend. Czy dzieci kojarzą jakąś legendę krakowską? Dziś poznamy jedną z nich.
4. LEGENDA O WANDZIE, KTÓRA NIEMCA POŚLUBIĆ NIE CHCIAŁA - słuchanie legendy czytanej przez nauczyciela. Źródło: www.bajkowyzakatek.eu

Przez wiele lat Krakowem rządził ukochany przez poddanych książę Krak. Był mądrym i sprawiedliwym władcą, dlatego po jego śmierci zapanowała wielka żałoba. Poddani z lękiem patrzyli na swą przyszłość, bowiem książę nie pozostawił po sobie męskiego potomka, tylko jedyną córkę - Wandę. I to właśnie ona miała objąć tron po ojcu.

Wszyscy obawiali się, że młoda księżniczka nie poradzi sobie z rządzeniem królestwem. Jednak w krótkim czasie okazało się, że Wanda odziedziczyła po ojcu najlepsze cechy - była mądrą, sprawiedliwą i dobrą władczynią, czym szybko zdobyła serca swych poddanych. Zaś wieści o jej urodzie rozeszły się po świecie.

Dotarli też do Niemiec, gdzie władzę sprawował książę Rydygier. Polska księżniczka tak go zafascynowała, że postanowił zdobyć jej rękę. Wysłał do Krakowa swych posłów, którzy mieli poprosić Wandę w jego imieniu o rękę.

- Jeśli nie zechce przyjąć mych hojnych darów i zostać moją żoną, wymusicie na niej zgodę groźbą - powiedział posłom tuż przed wyruszeniem w drogę.

Droga była daleka i długa, jednak gdy Niemcy ujrzeli Kraków, nie mogli wyjść z podziwu, że w tak dzikim kraju kryje się tak wspaniały gród. A gdy następnego dnia ujrzeli księżniczkę, wpadli w jeszcze większy zachwyt.

- Pani, przybywamy w imieniu wielkiego księcia Rydygiera, który zakochał się w tobie słysząc o twej urodzie i mądrości - powiedział najstarszy z posłów. - Książę przysłał ci dary i prosi o twoją rękę.

Wanda spojrzała na kosztowności kryjące się w skrzyniach, które przywieźli, a potem rzekła: - Podziękujcie swemu księciu i powiedzcie, że nie mogę przyjąć jego darów i zostać jego żoną. Moje miejsce jest tu, wśród mego ludu i na mojej ziemi. Nie opuszczę jej, aby żyć na obczyźnie. Na te słowa oburzyli się niemieccy posłowie.

- Zuchwała jesteś, pani! - powiedział jeden z nich. - Jeśli nie zgodzisz się po dobroci, krwią spłynie twa ziemia! Książę Rydygier zawsze dostaje to czego chce, zastanów się więc dobrze!

- Oprócz prawa miecza są też inne prawa - odparła Wanda i z podniesioną głową wyszła z komnaty.

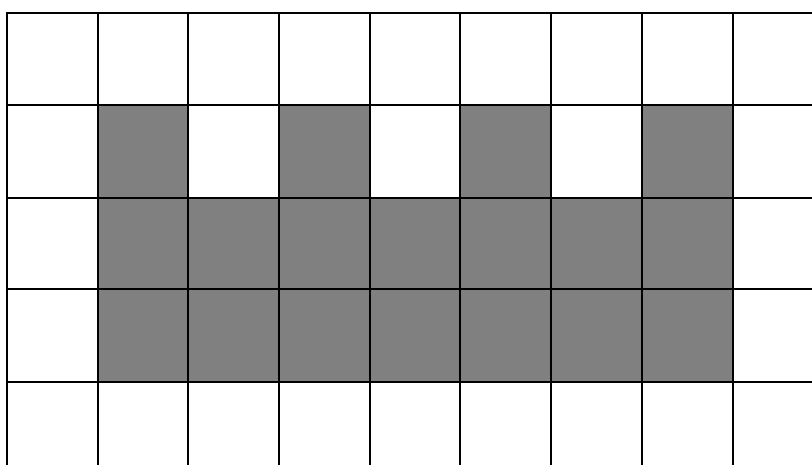
Przerażeni widmem najazdu krakowscy wielmożowie próbowali namówić Wandę na małżeństwo. Jednak dumna księżniczka stanowczo oświadczyła, że nie poślubi Niemca i nie opuści swego kraju. W nocy, siedząc w swej komnacie, znalazła sposób na uratowanie swych poddanych od wojny. Otworzyła szeroko okno i przez chwilę patrzyła na swój ukochany Kraków, pogrążony głęboko we śnie.

A potem wymknęła się z zamku i pobiegła prosto nad Wisłę. Stała na stromym brzegu, zamknęła oczy i wskoczyła do ciemnej, wzburzonej wody.

Rankiem rzeka wyrzuciła na brzeg ciało królowny. Poddani, wzruszeni jej poświęceniem, pogrążyli się w żałobie. Niemieccy posłowie w milczeniu opuścili Kraków, a po powrocie do Niemiec opowiedzieli swemu księciu o czynie Wandy. Rydygier w jednej chwili pożałował swej zawziętości i grózb i zrozumiał, że miłości nie można ani kupić, ani zdobyć siłą.

Poddani Wandy postanowili upamiętnić jej bohaterski czyn i usypali pod Krakowem kopiec, który nazwali jej imieniem.

5. KORONA KRÓLEWNY- zabawa matematyczna z wykorzystaniem kodowania. Każde dziecko otrzymuje siatkę (taka jak niżej tylko pusta). Zadaniem dzieci jest namalowanie korony Wandy według wzoru, który przyczepiony jest na tablicy.

6. WIADOMOŚĆ- zestaw zabaw ruchowych prowadzonych metodą wyścigów rzędów. Nauczyciel dzieli grupę przedszkolną na zespoły 5- 6 osobowe, poprzez rozdanie każdemu uczestnikowi listu w odpowiednim kolorze (czerwony, żółty, niebieski, zielony- cztery zespoły). Każdy zespół będzie miał za zadanie jak najszybciej dostarczyć list do Krakowa do księżniczki Wandy.

Wyścigi rzędów:

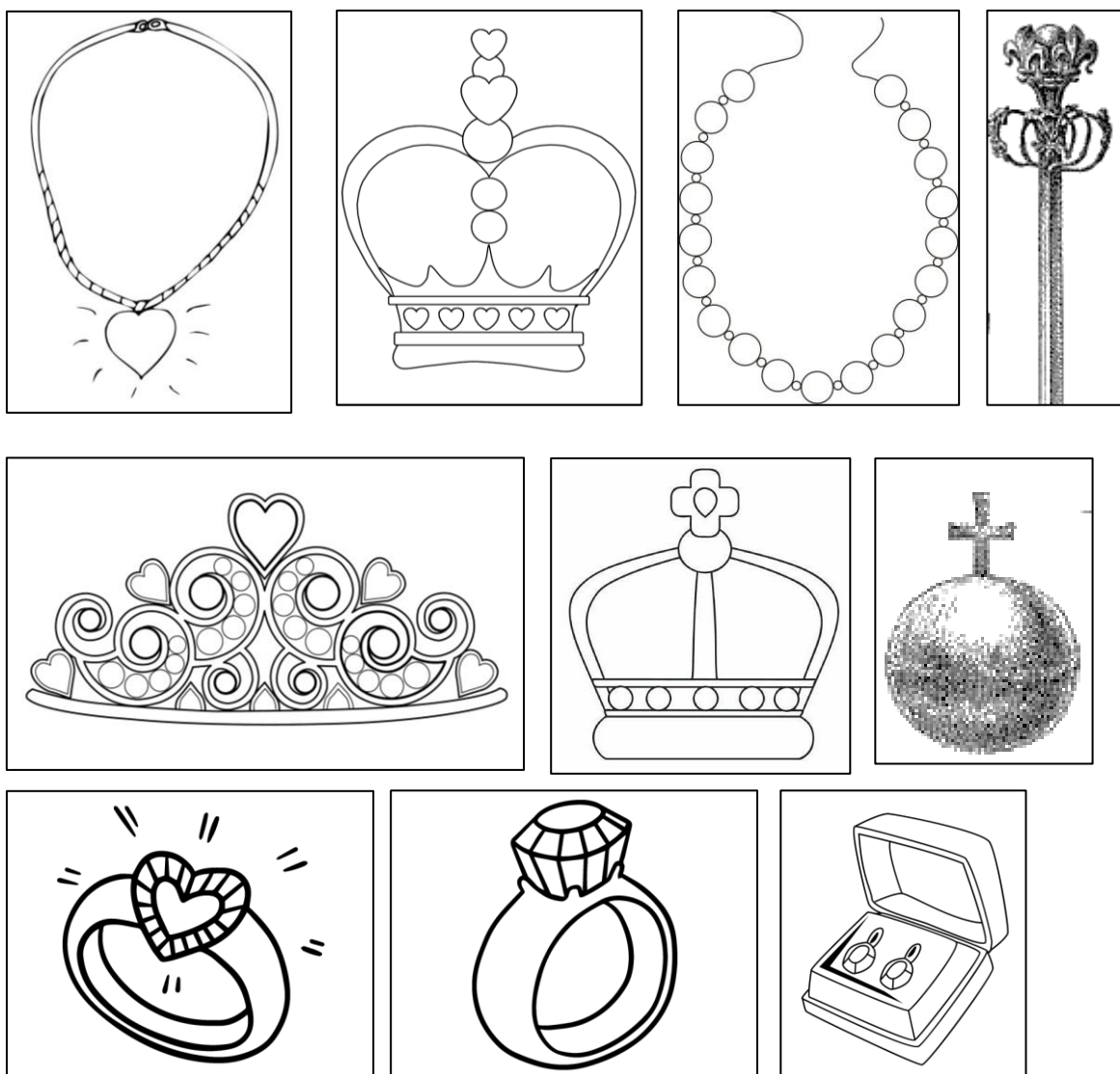
- Przedzieramy się przez wąwóz - dzieci stoją w rzędach w rozkroku tworząc pod nogami tunel. Zadaniem ostatniej osoby jest przejście do przodu przez tunel, a po przejściu ustawienie się w rozkroku na początku tunelu, następnie to zadanie wykonują kolejne osoby. Zabawa trwa do momentu, aż osoba, która zaczynała będzie z powrotem na początku.
- Przedzieramy się przez gęsty las- dzieci poruszają się jak raki – list ułożony na brzuchu.

- Podaj list- dzieci stoją w rzędach. Na końcu rzędu leżą listy danego zespołu (np. wszystkie czerwone), zadaniem ostatniego jest podanie listów pod nogami kolegi stojącego przed nim, ten podaje list kolejnemu, aż kartka trafi do pierwszej osoby. Ta podnosi go w górę i krzyczy MAM! Wygrywa zespół, który wykona zadanie jako pierwszy.

7. SKRZYNIA OD RYDYGIERA- zabawa pamięciowa

Nauczyciel przyklepa do tablicy ilustracji kosztowności. Informuje dzieci, że jeden przedmiot tutaj nie pasuje. Zadaniem dzieci jest określić który.

Zadanie dzieci polega na zapamiętaniu wszystkich przedmiotów. Dzieci zamykają oczy. Nauczyciel zabiera jedną ilustrację – uczestnicy odgadują czego brak.

8. KTÓRĘDY PŁYNIE WISŁA- praca z mapą

Na dużej mapie fizycznej dzieci próbują odnaleźć, gdzie bieg zaczyna najdłuższa rzeka Polski. Wspólnie szukamy Beskidu Śląskiego, gdzie z Baraniej Góry wypływa rzeka. Śledzimy bieg rzeki- nazywając największe miasta Polski znajdujące się wzdłuż niej (Kraków, Sandomierz, Warszawa, Płock, Włocławek, Toruń, Chełmno, itd.).

9. NURT RZEKI WISŁY- zabawa z elementami gimnastyki korekcyjnej.

Na podłodze rozkładamy linę (ewentualnie przyklejamy brązową taśmę klejącą do podłogi). Dzieci mają za zadanie przejść stopa za stopą nurtem rzeki. Można uatrakcyjnić zabawę poprzez położenie tuż przy rzece nazw największych miast- wówczas dziecko ma za zadanie przeczytać nazwę miasta, które mija.

10. JAK WYGLĄDAŁA PIĘKNA WANDA- praca plastyczna z wykorzystaniem gazet.

Nauczyciel rozdaje dzieciom fragmenty zdjęć przedstawiających kobiece oczy – zadaniem dziecka jest dokończenie portretu Wandy.

Można poprosić, by dzieci zaznaczyły gdzieś na ilustracji rzekę Wisłę.

11. Podsumowanie zajęć. Urządzenie galerii prac przedstawiających księżniczkę Wandę.

12. Dzieci zdolne- opisują jak najbardziej bogato portrety, które wykonały.

SCENARIUSZ ZAJĘĆ PRZEDSZKOLNYCH

Temat: Krakowskie zaczarowane gołębie.

Autor: Dorota Lauer - Tomecka

Grupa wiekowa: 5-latki

Cele ogólne:

- Budowanie wiadomości na temat Polski poprzez poznanie najbardziej znanych polskich legend.
- Zapoznanie z legendą o zaczarowanych gołębiach.
- Rozwijanie motoryki małej poprzez ćwiczenia chwytu pęsetkowego.
- Wzbogacanie doświadczeń konstrukcyjnych przy wykorzystaniu różnorodnego materiału.
- Rozwijanie pomysłowości ruchowej.

Cele szczegółowe:

- Dziecko posługuje się nietypowymi przyborami (patyki od szaszłyków) zgodnie z ustaloną zasadą omówioną przez nauczyciela.
- Dziecko współdziała, bez kłótni, z zespołem rówieśniczym podczas konstruowania wieży.
- Dziecko rysuje rycerza według własnego wyobrażenia.
- Dziecko oblicza ile monet ma w portfelu i podaje wynik.
- Dziecko wybiera z listy artykuły, które może zakupić za daną kwotę pieniędzy.

Formy pracy:

Indywidualna jednolita, zbiorowa

Metody pracy:

Słowna: legenda, instrukcje,

Czynna: zadań stawianych dziecku, zajęć praktycznych,

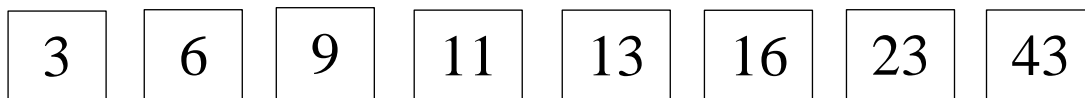
Oglądowa: ilustracje

Środki dydaktyczne: legenda o zaczarowanych gołębiach, monety lub płaskie klocki, pęsety, ilustracje gołębi, ilustracja wieży mariackiej, kartki, kredki, trzy rodzaje gołębi do podziału na grupy- dla każdego dziecka

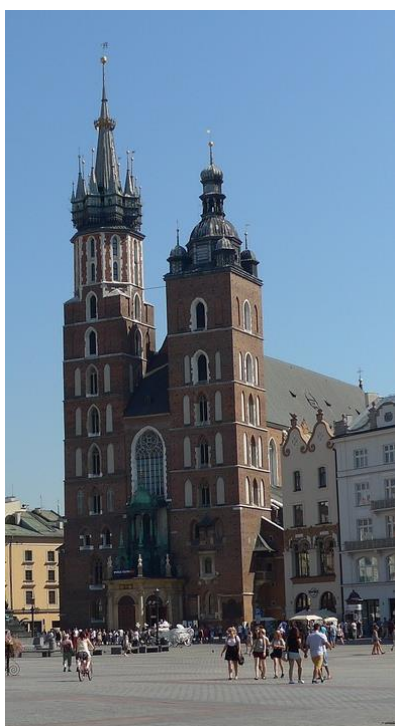
Przebieg zajęć:

1. Spacer po okolicach przedszkola- informujemy dzieci, że ich zadaniem jest zaobserwować i policzyć jak największą ilość gołębi.

2. Po powrocie do sali dzieci zapisują na kartkach ile gołębi spostrzegły. Popróbujemy ustawić karteczki w kolejności rosnącej.

3. Klamra tematyczna: Dzisiejsze zajęcia będą dotyczyły właśnie gołębi- ale nie zwykłych lecz zaczarowanych.
4. LEGENDA O ZACZAROWANYCH GOŁĘBIACH- słuchowisko/ opowiadanie nauczyciela
Źródło: www.bajkowyzakatek.eu/

pixabay.com

Historia ta działa się w czasach, kiedy na ziemiach krakowskich rządził Henryk IV Prawy. Księżę był człowiekiem bardzo ambitnym i rządnym władcy. Jego marzeniem była koronacja na króla. Henryk wiedział jednak, że nie zdobędzie korony jeżeli nie będzie miał poparcia Stolicy Apostolskiej.

W tamtych zaś czasach przychylność papieża zdobywało się odpowiednio dużymi datkami na Kościół. Henryk IV Prawy był zamożnym władcą, ale nawet całe jego złoto nie wystarczyłoby, aby zrobić wrażenie na głowie Kościoła. Księżę zastanawiał się więc jak mógłby zdobyć odpowiednie środki na podróż do Rzymu.

Z pomocą przyszła mu podkrakowska wiedźma. Czarownica przemieniła drużynę księcia w gołębie i rozkazała im polecieć na wieżę kościoła mariackiego. Tam zakłute ptaki zaczęły dziobać, odłupywać mury świątyni, a spadające na ziemię kamyki zamieniały się w monety z najczystszej złota.

Księżę łapał monety, aż uzbierały się trzy wozy pełne złota. Wtedy czarownica rzekła, by Henryk jak najszybciej ruszył do Rzymu starać się o koronę. Obiecała mu, że gdy wróci do Krakowa jako król, jego drużyna stanie u jego boku znów w ludzkiej postaci.

Henryk niezwłocznie wyruszył. Droga do Rzymu była jednak daleka, a księżę był człowiekiem bardzo rozrzutnym. Lubił pić najlepsze wina i miody, jeść najdroższe potrawy. I tak w czasie podróży jego wozy ze złotem szybko zrobiły się puste. Nic nie zostało, by przekonać papieża do poparcia koronacji Henryka.

Księżę nie powrócił już do swego grodu. Zaczarowane gołębie do dziś zaś czekają na swego pana na krakowskim rynku. Chętnie przysiadają na ramieniu przyjezdnych z nadzieją, iż ujrzą w końcu Henryka i odzyskają ludzką postać.

5. Podział na zespoły – każde dziecko losuje gołębia (powinno być około 6 rodzajów lub 6 różnych zdjęć każde po cztery = 24 osoby). Gołębie będą później wykorzystane do pracy plastycznej. Dzieci dobierają się w zespoły czteroosobowe i pobierają materiały z których będą konstruować.
6. WIEŻA MARIACKA- praca w zespołach- zabawa konstrukcyjna z wykorzystaniem pianek (do jedzenia) i patyków do szaszłyków (można zamiast pianek użyć: plasteliny, masy solnej, natomiast zamiast patyczków do szaszłyków wykorzystać surowy makaron typu spaghetti). Dzielimy dzieci na zespoły czteroosobowe. Zadaniem grup jest skonstruowanie jak najwyższej wieży.

(ewentualnie można budować wieże z dowolnych klocków)

7. MONETY Z WIEŻY MARIACKIEJ- zabawa doskonaląca motorykę małą
Nauczyciel wysypuje na podłogę dużą ilość monet (mogą być jednogroszówki lub ewentualnie korki po napojach/ płaskie klocki jako zastępnik). Dzieci przy użyciu plastikowych pęset zbierają jak największą liczbę „monet”.
8. CO KUPIMY ZA MONETY- zabawa matematyczna
Nauczyciel przypina do tablicy określoną liczbę monet (np. 2,5,5 i 1 zł.), zadaniem dzieci jest wspólnie obliczyć jaką mamy sumę pieniędzy podać co mogłyby zakupić za daną kwotę w Sukiennicach.
Następnie każde dziecko dostaje indywidualnie monety (np. w portmonetkach), przelicza je i określa co mogłyby zakupić.

Sukiennice – handlowy budynek, w którym znajdowały się kramy (lub sklepy) najczęściej z sukniem (stąd nazwa). Zazwyczaj umieszczano je na środku rynku w europejskich miastach, które leżały na szlakach handlowych (źródło: wikipedia.pl)

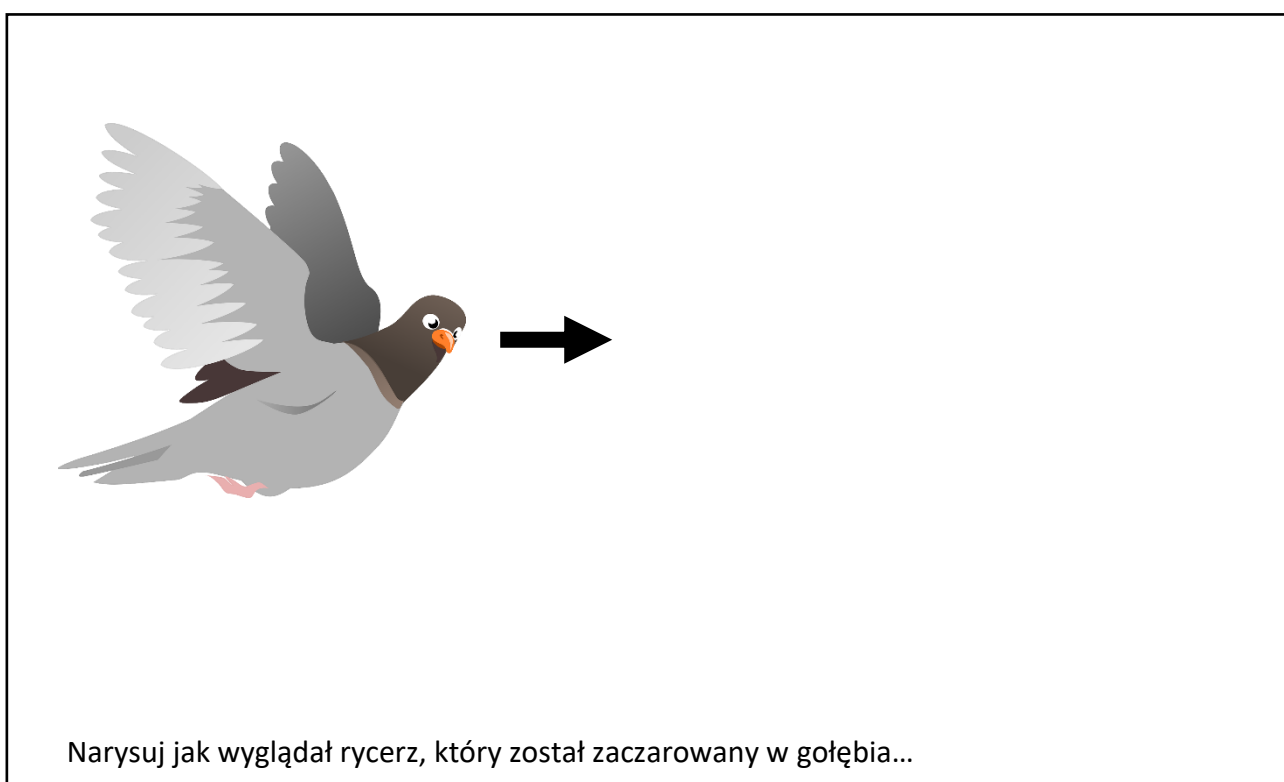

pixabay.com

9. DROGA DO RZYMU- zabawa ruchowa prowadzona metodą opowieści ruchowej
Nauczyciel opowiada jak król podróżował do papieża i jakie przygody spotkały go po drodze,
np.:

- Początkowo podróż mija sprawnie, konie galopują niczym szalone.
- Zatrzymujemy się przy wodopoju, konie odpoczywają, karmimy je cukrem.
- Musimy zatrzymać się ponieważ jeden koń zgubił podkowę – podbijamy nowe podkowy.
- Przed orszakiem wielka góra konie zwalniają i ciężko im wejść pod górę,
- Na rycerzy napadli zbójnicy- musimy się pojedynkować, itd.

10. ZACZAROWANY RYCERZ- praca plastyczna

11. Podsumowanie zajęć. Oglądanie odczarowanych rycerzy.

SCENARIUSZ ZAJĘĆ PRZEDSZKOLNYCH

Temat: Hejnał mariacki.

Autor: Dorota Lauer - Tomecka

Grupa wiekowa: 5-latki

Cele ogólne:

- Budowanie wiadomości na temat Polski poprzez poznanie najbardziej znanych polskich legend.
- Zapoznanie z legendą o przerwany hejnale.
- Osłuchanie z nazwami kierunków świata.
- Rozwijanie pomysłowości ruchowej.

Cele szczegółowe:

- Dziecko wykonuje trąbkę z dostępnych materiałów wg instrukcji nauczyciela.
- Dziecko reaguje ruchem na sygnał hejnały mariackiego.
- Dziecko wskazuje ilustrację pasującą do tematu legendy.

Formy pracy:

Indywidualna jednolita, zbiorowa

Metody pracy:

Słowna: legenda, instrukcje,

Czynna: zadań stawianych dziecku, zajęć praktycznych,

Oglądowa: ilustracje,

Środki dydaktyczne: legenda o przerwany hejnale, ilustracje różnych legend w tym legendy przewodniej, wąż ogrodowy (ok 40 cm na dziecko), taśma klejąca, lejek na każde dziecko, folia laminacyjna, mazaki, wzór wieży mariackiej, komputer, dostęp do Internetu,

Przebieg zajęć:

1. Rozpoczęcie zajęć podanie celu, wprowadzenie w tematykę.
2. Słuchanie legendy.

O hejnale mariackim

Źródło: www.bajkowyzakatek.eu

Wiele lat temu polskie ziemie były pustoszone przez bezlitosnych Tatarów. I nad Krakowem zaległa trwoga, gdy dotarły tu wieści o napaści na pobliskie miasto - Sandomierz.

Dopiero świtało, gdy trębacz z wieży mariackiej szedł ulicami Krakowa na swój posterunek. Miał złe przeczucia i wstał dziś wyjątkowo wcześniej. Gdy wszedł na wieżę, odetchnął z ulgą. Całe miasto spokojnie spało.

- Dzięki Bogu - westchnął i przysiadł na swojej ławeczce. Uspokojony, wkrótce zapadł w sen. Nagłe odgłosy sprawiły, że zerwał się na równe nogi. Rozejrzał się uważnie i dostrzegł całe hordy Tatarów, zbliżających się do bram miasta. Trębacz natychmiast przycisnął trąbkę do ust i zagrał hejnał mariacki. W porannej ciszy melodia odbijała się od murów, budząc mieszkańców.

- Czy ten trębacz zwariował? Co się dzieje? - pytali się nawzajem, przecierając zaspane oczy. Jednak hejnał nie milkł ani na chwilę. Krakowianie wreszcie zrozumieli, że sygnalizuje niebezpieczeństwo i chwycili za broń. Rozgorzała zaciepła walka o miasto, powietrze przecinały kamienie i strzały, konie rżały, mieszając się z okrzykami ludzi. A nad wszystkim górowała melodia mariackiego hejnału, zagrzewając ludzi do boju. Tatarzy w końcu spostrzegli, kto ostrzegł mieszkańców i w stronę trębacza posypały się strzały. Nagle hejnał urwał się i nad Krakowem zaległa cisza.

Trębacz zginął od tatarskiej strzały, nie wypuszczając z dłoni swej trąbki. A pamięć o jego bohaterstwie wciąż żyje i codziennie, na cztery strony świata, rozlega się z mariackiej wieży hejnał. Taki sam, jak przed kilkuset laty, gdy przerwała go wroga strzała.

3. **Wieża Mariacka**- Kalkowanie wieży mariackiej z wykorzystaniem mazaków suchościernalnych oraz folii laminacyjnej. Zwrócenie uwagi na to, że wieże nie są symetryczne czyli takie same. Oglądanie zdjęć różnych kościołów z symetrycznymi wieżami, porównywanie ich z kościołem mariackim. (załącznik 1)

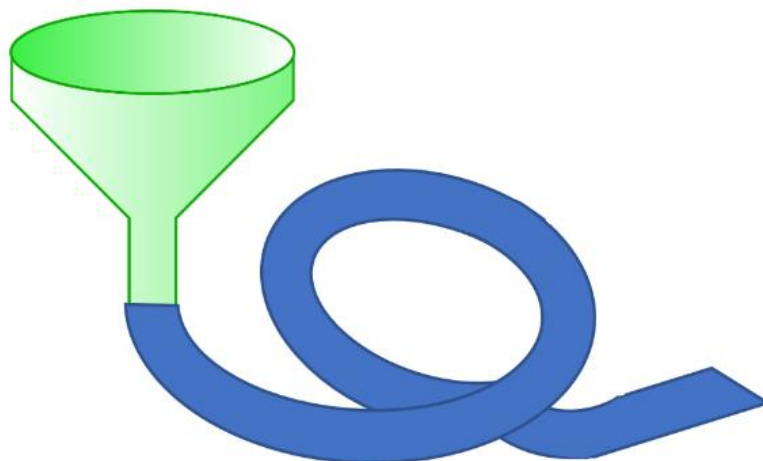
4. **Słuchanie hejnału mariackiego/** oglądanie:

<https://www.youtube.com/watch?v=WVQbxXvyG7A>

Ciekawostki:

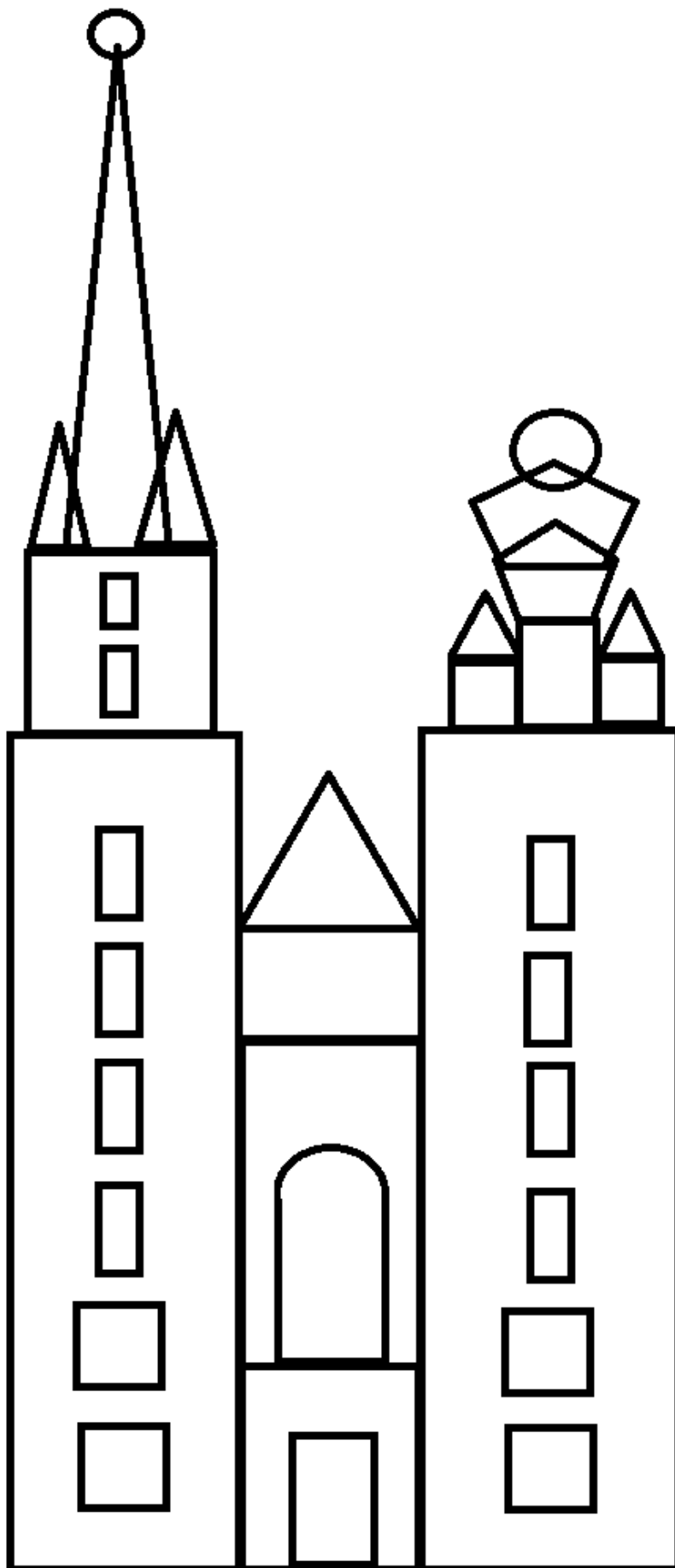
Hejnał mariacki – melodia grana co godzinę z wieży kościoła pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Krakowie przez trębacza. Raz dziennie, w południe, jest transmitowana przez Program I Polskie Radio. Dwudziestoczwierogodzinne dyżury pełni jednocześnie dwóch hejnalistów, strażaków zawodowej straży pożarnej wykonując utwór po 48 razy w ciągu doby. O każdej pełnej godzinie hejnał rozbrzmiewa czterokrotnie w różne strony świata. Na pamiątkę legendy o hejnalście postrzelonym przez tatarów melodia już zawsze urywa się.

5. **Trąbki** – wykonujemy własne trąbki z węża ogrodowego i lejka oraz taśmy klejącej. Po połączeniu mocujemy tekturowy ustnik zmniejszając wlot.

6. **Nadciągają Tatarzy**- zabaw ruchowa tematyczna. Dzieci poruszają się w rytm hejnału mariackiego. Na przerwę w muzyce dzieci mają za zadanie podbiec do swojej trąbki i dokończyć przerwany sygnał. Zabawę powtarzamy kilka razy.
7. **Cztery strony świata**- gramy wspólnie hejnał z podkładem muzycznym na cztery strony świata. Osłuchanie z nazwami kierunków świata. Dzieci w zabawie wykorzystują przygotowane przez siebie instrumenty.
8. **Podsumowanie zajęć.**

Załącznik 1

SCENARIUSZ ZAJĘĆ PRZEDSZKOLNYCH

Temat: Śladami Szewczyka Dratewki

Autor: Joanna Głos Podgrodzka

Grupa wiekowa: 3-4 latki

Cele ogólne:

- Budzenie zainteresowania legendami.
- Wdrażanie do słuchania tekstu prezentowanego przez nauczyciela.
- Zachęcanie do współdziałania w zespole.

Cele szczegółowe:

- Dziecko rozróżnia dobre i złe zachowania bohaterów poprzez podniesienie czerwonego lub zielonego kartonika.
- Dziecko aktywnie uczestniczy w wykonywaniu zadań.

Formy pracy:

Indywidualna jednolita, zbiorowa

Metody pracy:

Czynne: kierowania własną działalnością dziecka, zadań stawianych dziecku, ćwiczeń,

Percepcyjne: obserwacji i pokazu,

Słowne: rozmowa, zagadki, instrukcje

Środki dydaktyczne:

List od Szewczyka Dratewki, mapa stanowisk (do samodzielnego przygotowania wg uznania nauczyciela), koperty z zadaniami do wykonania, pszczołki z jajka niespodzianki dla każdego dziecka, wędki, pompony w dwóch kolorach, niebieski materiał na jezioro, opaski z kaczką, pocięte paski bibuły, kawałki włóczki itp, sylweta królowej mrówki, sylweta klucza pocięta na 4 części, nagroda dla dzieci – kolorowanka, stempelek itp.

Przebieg zajęć:

1. Wprowadzenie dzieci w tematykę zajęć poprzez odczytanie listu od szewczyka Dratewki (załącznik 1)
2. Wyjście na poszukiwanie stanowisk i kopert z zadaniami do wykonania (załącznik 2).
3. Zadania do wykonania:
 - a. Stanowisko 1- niebieski materiał-jezioro, na nim leżą pszczołki wykonane z jajka niespodzianki i drucików kreatywnych, na brzegu jeziora wędki- 3-4 sztuki, zadaniem dzieci jest wyłowienie po jednej pszczołce – zahaczenie wędką o skrzydełko pszczołki. Dzieci kolejno łowią tak długo, aż wszystkie

- pszczołki zostaną uratowane. Ważne, aby każde dziecko wyłowilo co najmniej 1 pszczołkę. Pod materiałem znajduje się część klucza.
- b. Stanowisko 2- w dużym pojemniku znajdują się pomieszane pompony w dwóch kolorach. Zadaniem dzieci jest posegregowanie ich do pojemników we właściwych kolorach (np. żółty i niebieski). Za każdym razem dziecko może wziąć z dużego pojemnika tylko dwa pompony w różnych kolorach. Dzieci segregują pompony, tak długo, aż wszystkie znajdą się we właściwych pojemnikach. Pojemnik z żółtymi pomponami zabieramy do kolejnego stanowiska.
 - c. Stanowisko 3- na niebieskim materiale stoją ustawione opaski z sylwetą kaczki (3-4 sztuki). Zadaniem dzieci jest rzucenie pomponem do środka opaski. Zadanie uznajemy za wykonane, jeśli w każdej opasce znajdzie się, chociaż jeden pompon. Dzieci mogą rzucać do celu dopóki wystarczy pomponów lub nauczyciel może zdecydować, że każdy ma np. dwie szanse.
 - d. Stanowisko 4- na środku wyznaczonego obszaru np. sali gimnastycznej znajduje się obręcz, dookoła są rozsypane: kawałki włóczki, pocięta bibuła itp. Zadaniem dzieci jest odbudowanie mrowiska wewnątrz obręczy. Ma ścianie sylweta królowej mrówki, pod którą znajduje się kawałek klucza.
 - e. Stanowisko 5- ułożenie klucza ze zdobytych puzzli. Podziękowania Szewczyka z informacją gdzie ukryć klucz (załącznik 3). W liście jest informacja o nagrodzie dla dzieci, czekającej w klasie- może to być kolorowanka, stempelek z pszczołką lub korona księżniczki. Nagroda według pomysłu nauczyciela.

Załącznik 1

List od Szewczyka Dratewki.

Kochane dzieci nazywam się Szewczyk Dratewka.

Bardzo potrzebuję Waszej pomocy, ponieważ zła czarownica porwała i zamknęła w wieży moją ukochaną królową. Żeby ją uwolnić muszę zdobyć magiczny klucz, którego kawałki czarownica ukryła w Waszym przedszkolu. Bardzo proszę Was o pomoc- wykonajcie proszę zadania, jakie przygotowała czarownica i pomóżcie mi uratować królową.

Dziękuję i pozdrawiam Szewczyk Dratewka.

Załącznik 2

ZADANIE 1

Małe pszczołki, które leciały na pomoc królownie wpadły do jeziora. Wyłówcie je proszę wszystkie, a na dnie jeziora znajdziecie ukryty kawałek klucza. Do dzieła.

ZADANIE 2

Zła czarownica pomieszała jedzenie dla kaczek z niejadalnymi owocami. Oddzielcie proszę żółte pomponiki od niebieskich. Pamiętajcie jednak, że za każdym razem możecie wziąć z pojemnika tylko dwa pompony. Na dnie pojemnika znajduje się kolejny kawałek klucza. Powodzenia

ZADANIE 3

Po zamkowym stawie pływają kaczki, które mogą nam pomóc odnaleźć kolejny kawałek klucza. Niestety są bardzo głodne i słabe. Bardzo proszę nakarmcie je- każda kaczuśka musi dostać, chociaż jeden magiczny pomponik żeby odzyskać siły. Kiedy kaczki będą nakarmione подарują wam kawałek kluczyka.

ZADANIE 4

Zła czarownica zepsuła moim przyjaciółkom mrówkom mrowisko. Bardzo Was proszę postarajcie się, chociaż troszkę pomóc im w odbudowie. Pozbierajcie porzucane kawałki mrowiska i umieśćcie je w obręczy. Postarajcie się żeby kawałki nie wypadały poza obręcz, wtedy mróweczki będą bezpieczne i pomogą Wam w zdobyciu ostatniego kawałka klucza.

ZADANIE 5

Kochane dzieci. Bardzo wam dziękuję za zdobycie dla mnie i mojej ukochanej księżniczki kawałków klucza. Pozostało już tylko jedno zadanie- złożenie klucza i ukrycie klasie tak abym mógł go potajemnie odebrać- najlepiej połóżcie go na parapecie pod doniczką. Tylko nikomu o tym nie mówcie.

Jeszcze raz bardzo wam dziękuję za pomoc, wracajcie proszę do waszej klasy gdzie czeka na was nagroda.

Pozdrawiam Szewczyk Dratewka.

SCENARIUSZ ZAJĘĆ PRZEDSZKOLNYCH

Temat: Skąd się wzięła sól w Wieliczce?

Autor: Joanna Głos Podgrodzka

Grupa wiekowa: 3-4, 5-6 latki

Cele ogólne:

- Budzenie zainteresowania legendami.
- Zachęcanie do poznawania ciekawych zakątków Polski.
- Wdrażanie do słuchania tekstu prezentowanego przez nauczyciela.

Cele szczegółowe:

- Bada wybrane właściwości soli (kruchość, rozpuszczalność),
- Wykonuje pracę plastyczną według instrukcji.

Metody:

Czynne: kierowania własną działalnością dziecka, zadań stawianych dziecku, ćwiczeń,

Percepcyjne: obserwacji i pokazu,

Słowne: rozmowa, zagadki, instrukcje

Formy:

Zbiorowa, praca zespołowa,

Środki dydaktyczne:

Wariant I: przygotowana przez nauczyciela bryła soli z pierścionkiem wewnątrz, bryłki soli o różnej grubości, fakturze i kolorze, sól drobna, sznurek i patyczek od szaszłyka, lampy solne, figurki wykonane z soli, pojemniki z wodą, małe młoteczki (mini kilofy z zestawów dla dzieci), kolorowa kreda, pipety, blok techniczny, klej w płynie, pędzle, farby w płynie, folia do zabezpieczenia podłogi, albumu, ilustracje przedstawiające komnaty w kopalni soli w Wieliczce, tekst legendy o św. Kindze (załącznik 1)

Wariant II: przygotowana przez nauczyciela „mapa skarbu” oraz bryła soli z pierścionkiem wewnątrz, przygotowana w podziemiach lub w innym zaciemnionym miejscu „komnata solna”, a w niej bryłki soli o różnej grubości, fakturze i kolorze (sól kamienna, himalajska, warzona, hawajska sól morską) na podłodze (zabezpieczonej folią) sól drobna, lampy solne, figurki wykonane z soli, mogą być ampułki z solą fizjologiczną, albumu, ilustracje przedstawiające komnaty w kopalni soli w Wieliczce, tekst legendy o św. Kindze (załącznik 2) pojemniki z wodą, małe młoteczki (mini kilofy z zestawów dla dzieci), kolorowa kreda, pipety, blok techniczny, klej w płynie, pędzle, farby w płynie.

Przebieg zajęć:**WARIANT I**

(dzieci młodsze)

1. Powitanie dzieci, wprowadzenie do zajęć (prezentacja bryłki soli z pierścionkiem- dobrze żeby było widać, że wewnątrz bryłki coś jest ukryte). Nauczyciel mówi np.: Kochane dzieci, dzisiaj, kiedy przyszedłam do naszej klasy na moim biurku znalazłam coś bardzo dziwnego. Jak myślicie, co to może być?
2. Każde dziecko, bierze bryłkę do ręki, ogląda, sprawdza w wybrany przez siebie sposób. Jeśli dzieci dostrzegą „skarb” w środku można przejść do próby jego wydostania (ale dopiero jak już każde dziecko obejrzy bryłkę w całości). Jeśli dzieci nie zauważyły, że coś jest ukryte w środku nauczyciel naprowadza je i wspólnie rozbijają bryłkę.
3. Po wydostaniu pierścionka z bryłki soli nauczycielka opowiada dzieciom skróconą wersję legendy o Św. Kindze (załącznik1) prezentując ilustracje komnat solnych z kopalni w Wieliczce, figurki i lampy solne.
4. „W kopalni soli”- zabawa naśladowcza. Dzieci naśladują pracę górników- uderzają „kilofami”, ładują sól do wagoników, ciągną wagoniki (pod górkę- powoli i ostrożnie, z górki- szybko).
5. „Zabawy badawcze z solą”- na stolikach stoją przygotowane bryłki soli o różnej wielkości, grubości i kolorze, sól drobna, pojemniczki z ciepłą wodą dla każdego dziecka, młoteczki do rozbijania grubszych bryłek soli.
 - ROZPUSZCZALNOŚĆ - dzieci podchodzą do stoliczków, każde sprawdza jak sól zachowuje się po wsypaniu do ciepłej wody. Czy szybciej rozpuszcza się sól drobna czy gruba, czy kolor ma wpływ na szybkość rozpuszczania itp.
 - PAROWANIE- na patyczku od szaszłyka dzieci mocują sznureczek, włóczkę lub drucik kreatywny, zanurzają sznurek w przygotowanym wcześniej roztworze soli i pozostawiają do obserwacji w kolejnych dniach (umieszczają np. na parapecie)
 - KRUCHOŚĆ- dzieci sprawdzają za pomocą młoteczków czy łatwo rozbić bryłki soli np. kamiennej białej i himalajskiej, czy drobna sól kuchenna da się bardziej rozbić itp.
 - FARBOWANIE - dzieci dostają kredę w różnych kolorach oraz talerzyki z drobną solą kuchenną. Każde dziecko bierze kredę w wybranym kolorze i trze nią o rozsypaną na talerzyku sól, kreda ściera się i powstaje kolorowa sól, którą można wykorzystać w pracach plastycznych (posypywanie kolorową solą obrazka posmarowanego klejem).
6. „Solny obrazek”- w ramach kontynuacji zajęć o soli, można z dziećmi popołudniu lub w kolejnym dniu wykonać obrazek solny- np. tęcza, kolorowy jesienny liść, kwiat,

witraż itp. Na grubym kartonie technicznym rysujemy wybrany kształt, następnie dzieci smarują go dość grubo klejem w płynie i posypują drobną solą kuchenną. Dzieci młodsze mogą od razu posypywać obrazek solą zabarwioną kolorową kredą, dzieci starsze mogą po wyschnięciu kleju zabarwiać obrazek za pomocą pipety i farby w płynie.

7. Zakończenie zajęć.

WARIANT II (dzieci starsze)

1. Powitanie dzieci. Wprowadzenie do tematu poprzez zaprezentowanie „mapy skarbu” (i/ lub listu zachęcającego do jego odszukania). Każde dziecko ogląda mapę, próbuje odgadnąć, co może przedstawiać, gdzie może prowadzić itp.
2. „Wyprawa po skarb”- dzieci wraz z nauczycielką wyruszają na poszukiwanie skarbu. Kierując się wskazówkami na mapie docierają do „komnaty solnej”. Dzieci oglądają zgromadzone przedmioty, na środku komnaty na honorowym miejscu stoi bryłka soli z zatopionym wewnątrz pierścieniem.
 - Jak myślicie czy dobrze trafiliśmy?
 - Co to za przedmioty?
 - Z czego one są zrobione?
3. Gdzie jest ten skarb, o którym mówiła mapa? – jeśli wskażą na bryłkę z pierścieniem można ją rozbić i wydostać pierścionek, jeśli nie, nauczyciel może naprowadzić dzieci opowiadając legendę o św. Kindze (załącznik 1).
4. Wypowiedzi dzieci, dlaczego sól była kiedyś bardzo cenna, do czego dzisiaj jest potrzebna itp.
5. Zabawy badawcze z solą lub praca plastyczna (jak w wariacie I). Z dziećmi starszymi można także pokusić się np. o zakiszenie ogórków. Warto również wspomnieć o lizawkach dla zwierząt leśnych.
6. Zakończenie zajęć.

Załącznik 1

*Dawno, dawno temu, kiedy w Polsce panowali jeszcze królowie, do naszego kraju przybyła pewna węgierska księżniczka o imieniu Kinga. Bardzo spodobała jej się królestwo, do którego przybyła, piękne lasy, pola i łąki. Niestety zobaczyła, że poddania jej przyszłego męża nie są szczęśliwi- pomimo, że co roku zbierali obfite plony nie udawało im się ich przetrzymać przez zimę ponieważ jedzenie psuło się. Kiedyś na ich ziemiach wydobywano sól, dzięki której można było zabezpieczyć jedzenie przed zepsuciem. Niestety zapasy soli wyczerpały się, a kopalnia została zamknięta. Teraz w Polsce sól nazywana była „białym złotem”, ponieważ jej cena była bardzo wysoka i tylko najbogatszych było stać na jej zakup. Księżniczka Kinga bardzo się przejęła losem poddanych, poprosiła, aby zaprowadzono ją do nieczynnej kopalni soli - kiedy stanęła przed wejściem, dostrzegła starą studnię- podeszła do niej, zdjęła z palca zaczarowany pierścionek i wrzucając go do studni wypowiedziała życzenie- „Chcę, żeby moim poddanym oraz ich dzieciom i wnukom nigdy nie zabrakło soli oraz żeby mieli jej tyle, aby mogli się dzielić z innymi. To jest mój ślubny prezent dla nowych poddanych”.
Od tej pory w kopalni soli w Wieliczce nie brakuje soli.*

Inspiracje patriotyczne:

Postawę patriotyczną oraz szeroko rozumiane zainteresowanie rodzimym krajem budzić należy nie tylko poprzez organizację lekcji czy zajęć. Sięgnąć należy do różnorodnych form, by uatrakcyjnić proces poznawania narodowej tożsamości, historii oraz tradycji. Poniżej przykłady zadań, które wykorzystać można podczas budowania

INSPIRACJE – nasze miasto:

- Wywiad z... - poznanie osób sprawujących władzę w mieście (urząd miasta, starostwo powiatowe).
- Spacer historyczny – wyprawa z historykiem dotycząca historii swojego macierzystego regionu.
- Jak za dawnych lat - spotkanie z kołem gospodyń wiejskich- kształtowanie szacunku dla wytworów pracy ludzkiej, kulturowego dorobku przeszłych pokoleń.
- Nowoczesne i najstarsze budynki naszego miasta – wyprawa dookoła miejscowości- wykonanie fotografii przed budynkami zbudowanymi w różnym okresie. Organizacja prezentacji multimedialnej wyświetlanej w holu przedszkola.
- Wystawa regionalna- stworzenie zbiorów przedmiotów związanych z regionem (dawne i współczesne widokówki, pamiątki rodzinne),
- Kąciki sztuki ludowej – zorganizowanie kącików w salach grup.
- Herb mojego miasta – konkurs prac plastycznych,
- Legenda o Pabiance- wystawiona przez rodziców dla dzieci.
- Trzy korony- wyszukiwanie znaczenia herbu Pabianic.
- Projektowanie własnych herbów.
- Po co nam korzenie- przedszkolne filozofowanie.

INSPIRACJE – ważne wydarzenia:

- 11 listopada w naszym mieście - uczestniczenie w apelu patriotycznym zorganizowanym na terenie miasta.
- Warta honorowa- wraz z rodzicami wyszukiwanie grobów żołnierzy Polski Walczącej i zaciągnięcie minutowej warty przy grobie- wysłanie mms do nauczyciela.
- 2 maja- urządzenie obchodów święta flagi -np. każdy przynosi wykonaną w domu flagę i wbija ją w wyznaczone miejsce przed przedszkolem. Malowanie dużej flagi przyczepionej do ogrodzenia przedszkola.
- 1 września- rocznica wybuchu II Wojny Światowej, dzieci składają kwiaty przy pomniku 15 pułku Piechoty Wilków w Parku Wolności.
- Oglądanie filmu animowanego Historia Polski:
<https://www.bing.com/videos/search?q=powstanie+warszawskie+dla+dzieci+animacja&view=detail&mid=99F6B7B8065A0739656F99F6B7B8065A0739656F&FORM=VIRE>

INSPIRACJE – sławni Polacy:

- Organizacja dni tematycznych poświęconych wybitnym postaciom narodowym np. Jan Paweł II, Fryderyk Chopin, Mikołaj Kopernik i innych, organizowanie dni tematycznych, konkursów i quizów związanych z działalnością ww.
- Urządzenie własnych mini wyborów prezydenckich -wdrażanie do poczucia odpowiedzialności związanego z wyborami parlamentarnymi w naszym kraju.
- Dzień z Marią Curie Skłodowską- prowadzenie doświadczeń i eksperymentów.
- Fryderyk Chopin- dzień muzyki poważnej.
- Mikołaj Kopernik- wycieczka do planetarium, rysowanie gwiazdozbiorów, noc w przedszkolu- obserwacja gwiazd.
- Robert Lewandowski – urządzenie dnia piłki nożnej, poznanie najwybitniejszych graczy polskiego zespołu.
- Adam Małysz - konstruowanie skoczni z kartonowych pudeł- organizacja zawodów z wykorzystaniem postaci lego.
- Jan Brzechwa- konkurs recytatorki dla dzieci.
- Organizacja wystawy z książkami polskich autorów.
- Jan Matejko- oglądanie prac malarza- prezentacja multimedialna. Urządzenie wielkiego pleneru malarskiego.
- Julian Tuwim- organizacja pokazu mody inspirowanego wierszami autora
- Nauka piosenki - Wielcy Polacy Niezwykłe - Lekcje Rytmiki (<https://www.youtube.com/watch?v=5VXwz4co65E>)

INSPIRACJE – symbole narodowe:

- Pokaz mody patriotycznej- dzieci przygotowują się w domach.
- Mecz tatusiów w strojach narodowych.
- Urządzamy święto flagi – happening.
- Konkurs plastyczny na godło Polski.
- Godło- na 10 sposobów (czytamy, malujemy, wyklejamy, recytujemy, odgadujemy, szukamy, liczymy, kodujemy, szanujemy, dbamy)
- Kształtowanie właściwej postawy i świadomości obywatelsko- patriotycznej - okazywanie szacunku dla symboli narodowych (hymn „Mazurek Dąbrowskiego”, flaga narodowa, godło).
- Zwiad w poszukiwaniu symboli narodowych.
- Nauka hymnu narodowego.
- Biało- czerwoni – konkurs plastyczny.
- Zapoznanie z Pieśniami Patriotycznymi (Bogurodzica, Hymn do miłości Ojczyzny, Marsz Mokotowa, Warszawianka, Wojenko, Na Nowej Górze, Oda do radości)
- Opracowanie śpiewnika rysunkowego pieśni patriotycznych i ludowych.
- Józef Piłsudski – wycieczka do jednostki wojskowej w Leźnicy Wielkiej im gen. Józefa Piłsudskiego.
- Spotkanie z żołnierzami – rozmowa na temat służby wojskowej, obrony kraju.

INSPIRACJE – znamy polskie zakątki:

- Budowanie wiedzy na temat stolicy państwa oraz najważniejszych instytucji i urzędów z których słynie- sejm RP.
- Zapoznanie z nazwami największych polskich miast oraz ich symbolami.
- Oglądanie mapy kraju- z bogacenie wiedzy na temat charakterystycznego dla Polski ukształtowania terenu- góry, morze, jeziora.
- Wielka Zbiórka Pocztovek- poznawanie miast i regionów Polski na podstawie pocztówek z różnych zakątków kraju.
- Dzień muzyki ludowej- zapoznanie z piosenkami najbardziej charakterystycznymi dla Polski.
- Wystawa strojów ludowych- wzbogacenie wiedzy na temat ornamentów i wzorów charakterystycznych dla poszczególnych regionów.
- Zaproszenie na występy zespołu tańca, np. Bychlewianka.
- Konkurs na potrawy regionalne- degustacja potraw regionalnych.
- Dzień Toruńskich Pierników – wypiek toruńskich pierników.
- Tatry: oglądanie krajobrazów górskich, sporty zimowe, konstruujemy wyciąg na Kasprowy wierch, góralska gwara- nauka kilku zwrotów, oglądanie odcinka Janosika, wykonanie makiety gór, nauka tańca zbójnickiego, piosenka: w murowanej piwnicy.
- Kraków: organizacja stoisk przez dzieci, zabawy matematyczne w kupowanie z wykorzystaniem monet, nauka krakowiaka, kolorowanie stroju krakowskiego, bal królewski na Wawelu, zajęcia matematyczne w najstarszym uniwersytecie w Polsce.
- Bełchatów- wycieczka do kopalni węgla- jakie bogactwa kryje polska ziemia.
- Uniwersytet Łódzki- minerały i skały- spotkanie z wykładowcą uniwersyteckim.
- Łódź- wycieczka do Semafora, zwiedzanie Łodzi, poznanie łódzkich legend,
- Poznanie miast i regionów polski poprzez wykonywanie albumów.
- Wzdłuż rzeki Wisły- zajęcia tematyczne.
- Poznanie tańców charakterystycznych dla danego regionu Polski.
- Zapoznanie z wyglądem strojów ludowych, przedmiotami dawnego użytkowania, z gwarą językową, wyeksponowanie jej piękna i użyteczności (śpiewanie ludowych piosenek, wykonywanie regionalnych tańców, poznawanie strojów regionalnych).

LEGENDY I HISTORIE

- Zapoznanie z najznamienszymi dla polski legendami i opowieściami – teatrzyk, słuchowisko, spotkanie z gościem, film edukacyjny.
- Kształtowanie postaw w odniesieniu do postaw i zachowań bohaterów legend i przesań.
- Poznanie historii misia Wojtka, żołnierza generała Andersa.
- Poznanie legend związanych z miejscowością rodzinną.
- Zapoznanie z miejscami i wydarzeniami historycznymi, które mają znaczenie dla naszego kraju (Gniezno, Kraków, Warszawa – stolice)
- zapoznanie z legendami związanymi z powstaniem państwa.

Dorota Lauer Tomecka